

46 KAHRAMANMARAŞ VİZYON PLANI

'KENT İÇİNDE KENT'

KENTSEL VİZYON
PLATFORMU

KENTSEL VİZYON PLATFORMU

‘Kentsel Vizyon ile Kurgulanan Kentler’

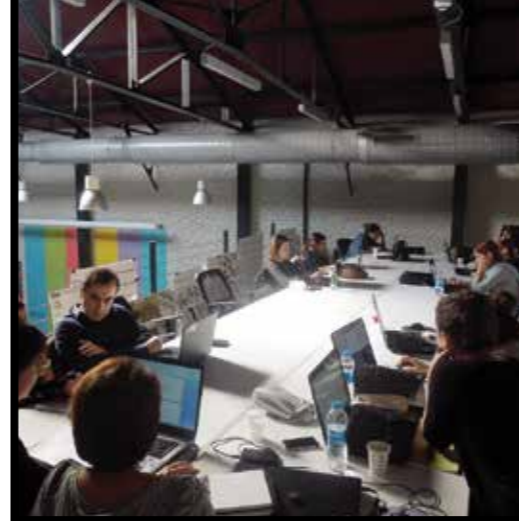
NEF ve Kentsel Strateji tarafından kurulan
Kentsel Vizyon Platformu
kamu, sivil ve özel sektör işbirliği ile

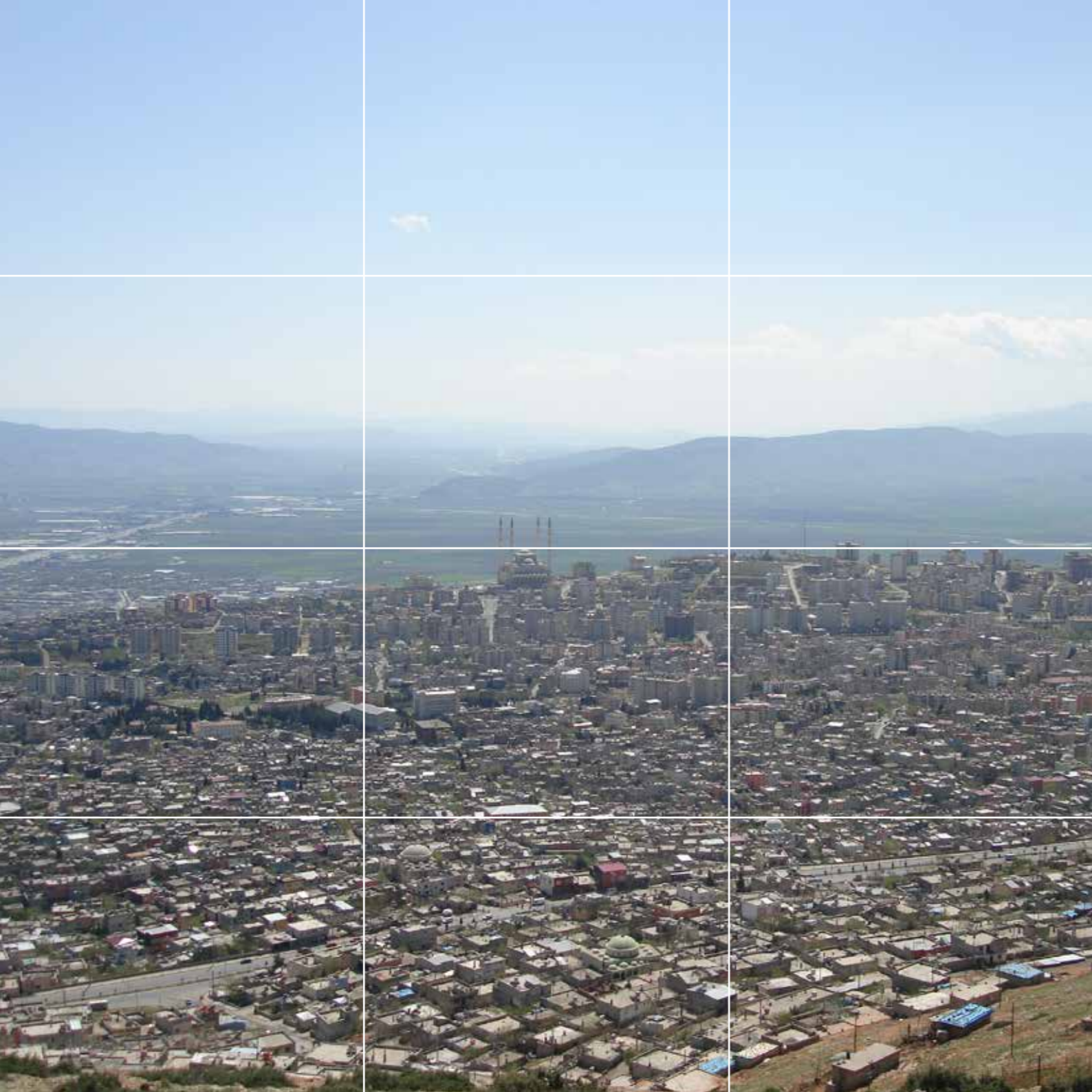
- bölge
- kent
- mahalle

ölçeğinde çalışmalar yaparak, yeni planlama
yaklaşımı ve modellerini tartışmaya açmaktadır.

81KENT
VİZYON
www.kentselvizyon.org

“Kahramanmaraş Vizyon Planı”
‘Kentsel Strateji’ tarafından geliştirilen
kapsam ve içerik çerçevesinde,
Sıla Akalp tarafından hazırlanmıştır.

01

ANALİTİK BAKIŞ
Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

07

02

STRATEJİK BAKIŞ
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

15

03

VİZYON
Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

22

04

3x3 VİZYON ve EYLEM ÇERÇEVESİ
Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

25

05

KAHRAMANMARAŞ'IN RENK-AHENK
YÖNETİMİ İÇİN 10 TEMEL İLKE

36

BÖLÜM

01

ANALİTİK BAKIŞ

Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

STRATEJİK GÖSTERGELER

Nüfus:
1.063.200 kişi

Ekonomik Değerler:

- Tarım
- Hayvancılık, Süt ve süt ürünleri
- Küçük El Sanatları
- Kuyumculuk
- Sanayi (Çelik mutfak eşyası, bakır ve alüminyum doğramacılık)
- Tekstil: Pamuk işleme (çırçır), iplik, dokuma kumaş üretimi
- Gıda Sanayi: Toz ve Pul Biber, Dondurma

Eğitim:

- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
17000 öğrenci,
809 akademik personel

Tarihsel İzler:

- Paleolitik çağda ilk yerleşim Tekir Vadisi ve Döngel Köyü Mağaraları
- Hititler, Asurlular, Persler, Makedonyalılar, Roma İmparatorluğu, Bizans, Arap, Dulkadiroğulları Beyliği
- 1500 yıllık Germanicia Antik Kenti
- Selçuklu ve Osmanlı Dönemi eserleri
- Havralar, Eshab-ı Kehf Külliyesi
- Taş Medrese ve tarihi çarşılar
- Milli mücadele ve kuvay-i milliye hareketi
- İstiklal Madalyası ve Kahraman ünvanı

Performans Kriterleri

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

64

ÇEVRE
81

EKONOMİ

60

SOSYAL
57

YAŞAM KALİTESİ

30

Sosyal Altyapı:

- 6 Devlet Hastanesi
- 5 sinema
- Kahramanmaraş müzesi
- Belediye Konservatuvarı
- Necip Fazıl Kısakürek Kültür Merkezi

Doğal Değerler:

- Nur(Gavur, Amanos) Dağları (Güneydoğu Torosların uzantısı), Engizek Dağı
- Ceyhan Nehri
- Su Coğrafyası; Kartalkaya, Menzelet, Sır, Kılavuzlu Barajları
- Elbistan, Kahramanmaraş, Ceyhan Ovaları
- Zeytin Kaplıcası, Ilıca Kaplıcası ve Ekinözü İçmeleri

10 TEMEL FIRSAT

- 1 Kesişim Coğrafyası; Akdeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri
- 2 Zengin tarihi ve kültürel birikim
- 3 Kent içinde Kent; Germanicia Antik Kenti
- 4 Alternatifli ve gelişmiş ulaşım altyapısı
- 5 Yerel tatlar ve mutfak kültürü
- 6 Gelişen sanayi sektörü
- 7 Üniversitenin varlığı
- 8 Termal kaynaklar, medikal hizmet ve sağlık turizmi potansiyeli
- 9 İplik ve kumaş dokuma üretimindeki güçlü pazar payı
- 10 Tarihi kent merkezi

10 TEMEL SORUN

- 1 Çatışma; kentsel yaşam ve antik yaşam (Germanicia mozaikleri)
- 2 Sanayi kenti ve kentsel yaşam kalitesi
- 3 Kentin merkezler sistematığı ve alt merkez kurgusunun olmaması
- 4 Tarihi merkezde fiziksel yapı kalitesi
- 5 Yüksek oranda ruhsatsız yapılaşma
- 6 Kahramanmaraş Ovası üzerinde gelişim baskısı
- 7 Yıpranma sürecindeki tarihi, kültürel ve arkeolojik miras alanları
- 8 Ekolojik dengenin bozulması riski
- 9 Kent içindeki bulunan sanayi alanları, sağlıksız yaşam çevreleri
- 10 Koruma bilincinin gelişmemiş olması

BEK ANALİZİ

Kaynak: Kentsel Strateji

Birikim

Kültürel Birikim
Tarihsel Birikim
Germanicia Antik Kenti
Pamuk İşleme

Bereket

Doğa-mağaralar
Su, Barajlar, Ilıcalar
Verimli tarım toprakları
Pazarcık, Kahramanmaraş Ovası
Elbistan

Beceri

Tekstil
İşbirlikleri
Maraş Dondurması
Girişimcilik

Bakış

Kültür odaklı yaklaşım
Kent içinde Kent
Uzlaşma ve katılım
Çeşitlilik yönetimi

Büyüme

Tekstil-teknoloji-sanayi
Üniversite-kamu-sanayi
Kültürlerin buluşması
Kır-Kent dengesi
Yeni istihdam olanakları

Beklenti

Ekonomik Katma Değer
Kent kimliğinin güçlenmesi
Yaşam Kalitesinin artması
Ortak Akıl

Ekoloji

Su Coğrafyası; Barajlar
Ekolojik Denge
Verimli ovalar
Mezopotamya
Ceyhan Nehri

Ekonomi

Yenilikçi Sektörler
Yatırım Fırsatları
Lokomotif Sektör, sanayi
Turizmin çeşitlendirilmesi

Eşitlik

Kır-Kent
Eski-Yeni
Kadın-Erkek

Etkinleştirme

Kamu-Özel-Sivil İşbirlikleri
Sektörler arası ortaklıklar
Kentler Arası İttifak
Sınırötesi İşbirlikleri

Edinim

Kamusal ve sosyal alan
Yeni rekreasyon alanları
Yapı kalitesi

Entegrasyon

Tarihsel
Kent-Bölge
Mekansal
Sosyal
Mavi-Yeşil

Koruma

Kültürel Çeşitlilik
Doğal Değerler
Kentsel doku
Germanicia Antik Kenti

Kapasite

İşgücü
Ürün çeşitliliği
Doğal ve kültürel kaynaklar

Kalkınma

Kırsal kalkınma
Tarımsal üretim
Sektörel işbirlikleri

Kimlik

Sular Bölgesi
Sanayi
Mezopotamya
Mozaik Kent
Mutfak Kültürü

Katılım

Engellilerin ve yaşlıların hayata katılımı
Kadınların ve gençlerin ekonomiyeye katılımı
Meslek edinim kursları

Kurgu

Sınır Ötesi İşbirlikleri
Kentsel İttifaklar
Altın Üçgen
Bölgesel Denge

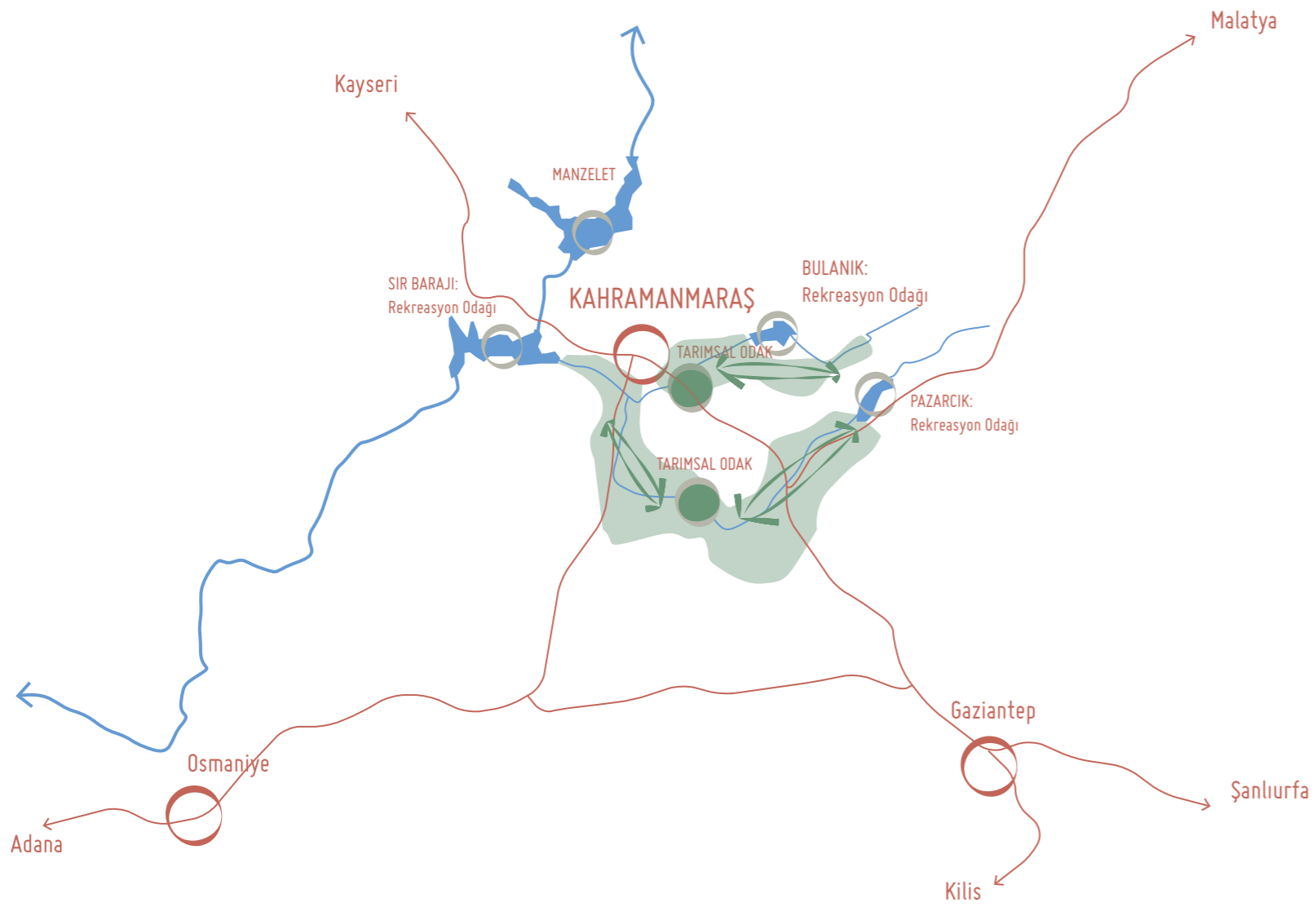

BÖLÜM

02

STRATEJİK BAKIŞ

Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

KAHRAMANMARAŞ, BÖLGE İÇİNDE HANGİ STRATEJİK ROLÜ ÜSTLENECEK?

Üç coğrafi bölgenin kesişimindeki Kahramanmaraş'a komşu olan kentlerin tümü farklı potansiyellere, coğrafi, iklimsel, fiziksel ve ekonomik yapılanmalara sahiptir. Bölge kentlerinin ekonomik kalkınmaları, birbirlerinin potansiyellerini kullanarak tematik işbirlikleri geliştirmelerine bağlıdır. Bölge kentlerinden Gaziantep ve Adana, özellikle tarım, üretim ve ticaret ilişkilerinde ön plana çıkan kentlerdir.

Bölge kentlerinin birbirleri ile yapacakları ittifakların değer yaratması ve sürdürülebilir olması için sektör ve tema bazlı proje senaryoları hazırlanmalıdır. Senaryoların geliştirilmesi için öncelikle kentlerin ekonomik değer haritaları olmak üzere kültür ve turizm envanterleri hazırlanmalı ve ortak projeler üretilmelidir.

Bölgesel işbirliğinin yanı sıra, oluşturulacak olan ulusal ve sınırlar ötesi kentsel ittifaklar da yeni fırsatlar yaratacaktır. Kurulacak olan ittifaklar, kentler arasındaki ekonomik ilişkilerin güçlenmesi, tarih, inanç ve kültür birliğinin sağlanması ve turizmin gelişmesi gibi sonuçlar yaratacaktır. Bu nedenle, aşağıda belirtilen ittifakların kurulması için çalışmalar başlatılmalıdır.

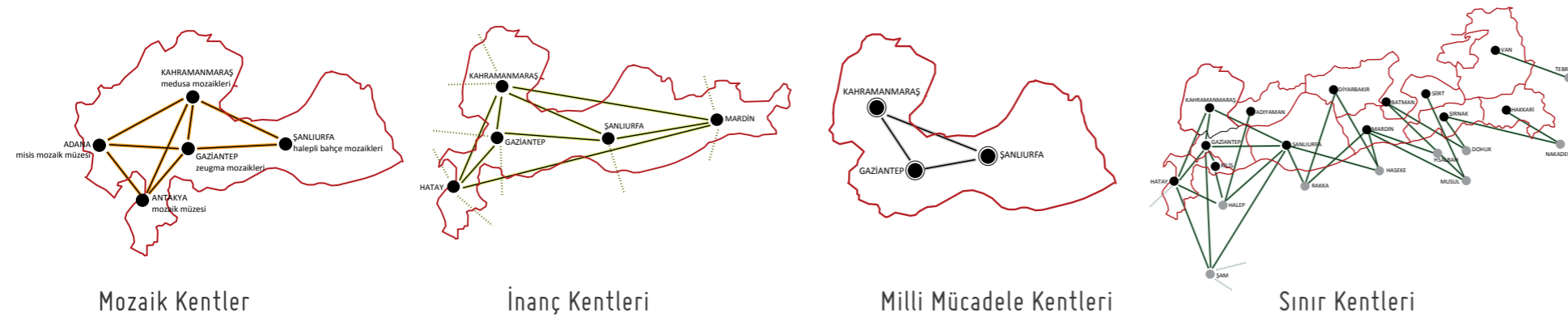
Kentsel ittifaklar:

Mozaik Kentler: Kahramanmaraş'taki Medusa Mozaikleri gibi mozaik kalıntıları bulunan kentler Şanlıurfa-Halepli Bahçe, Gaziantep-Zeugma, Adana-Misis Mozaikleri ve Antakya kentleri arasında da bilgi ve kültür paylaşımını geliştirme amacıyla ittifaklar kurulmalıdır.

İnanç Kentleri: Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin ve Antakya kentlerinin sahip olduğu kültür varlığı ve turizm potansiyeli ile Kahramanmaraş'ın potansiyelleri bir araya getirilerek inanç ve kültür turizmini geliştiren projeler üretilmelidir.

Sınır Kentleri: Kahramanmaraş, Gaziantep, Kilis, Antakya ile sosyal ve kültürel işbirliği potansiyelleri araştırılarak ortak programlar ve projeler üretilmelidir.

Milli Mücadele Kentleri: Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa'da milli mücadele döneminin ve ruhunun doğru anlaşılmasını amaçlayan birliktelikler kurgulanmalıdır.

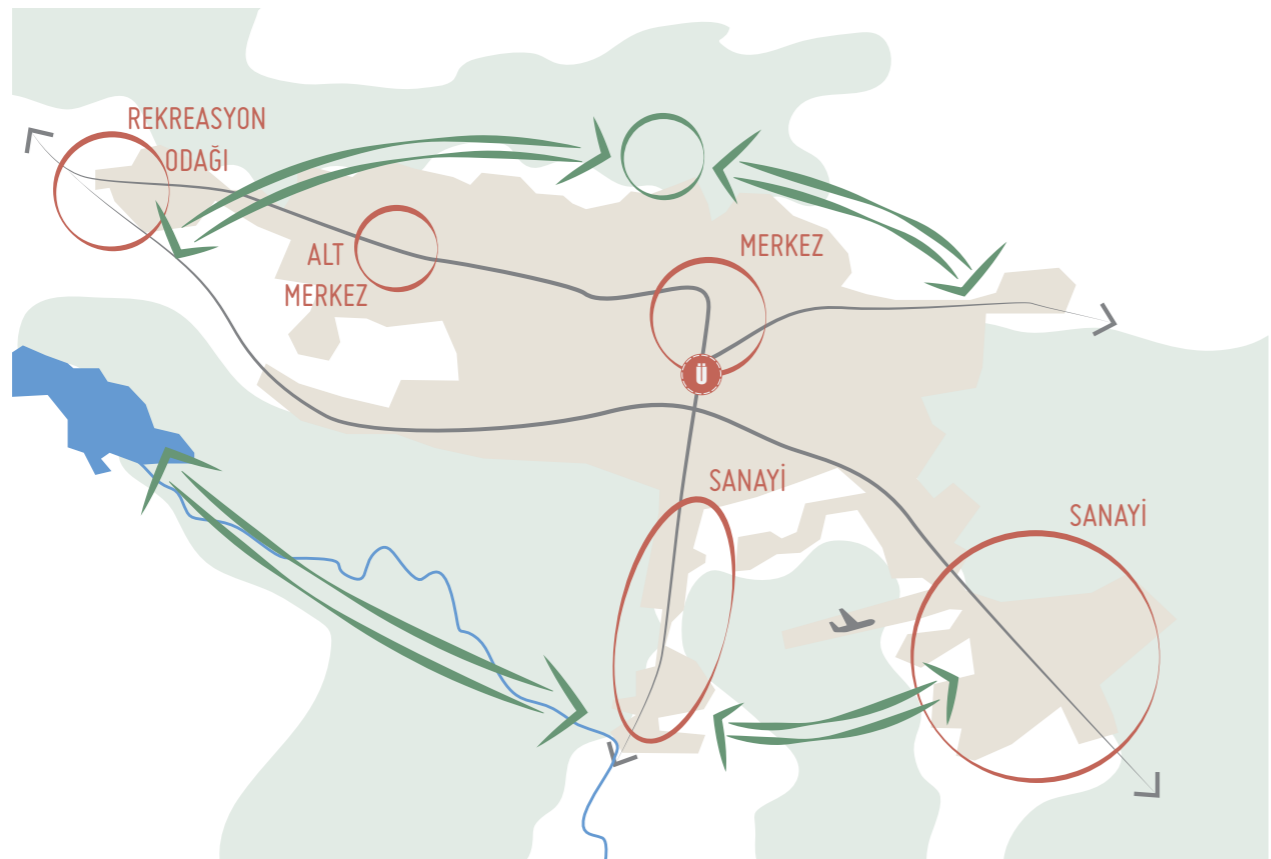

Mozaik Kentler

İnanç Kentleri

Milli Mücadele Kentleri

Sınır Kentleri

KENT KURGUSU

YENİ KENT KURGUSU NE OLACAK?

Kent İçinde Kent

Kentin geleceği kurgulanırken temel amaç; doğal, tarihsel ve kültürel kaynakların rasyonel olarak kullanımı, bölgenin ekolojik dengesinin korunması, konut, tarım, sanayi, turizm sektörlerinin düzenli ve dengeli gelişiminin sağlanması, bölgenin sosyo-kültürel kimliğinin korunması ve geliştirilmesi, bölgedeki çevre sorunlarına ilişkin çözüm önerilerinin geliştirilmesidir. Kahramanmaraş'ın kentsel çevresinin iyileştirilmesi, yaşam kalitesinin artırılması, bölgesel ölçekte ekonomik ve kültürel ağlar sistemine dahil olması ve güçlü bir kent kimliğine ulaşması, daha güçlü bir kentsel kurgu ile mümkündür.

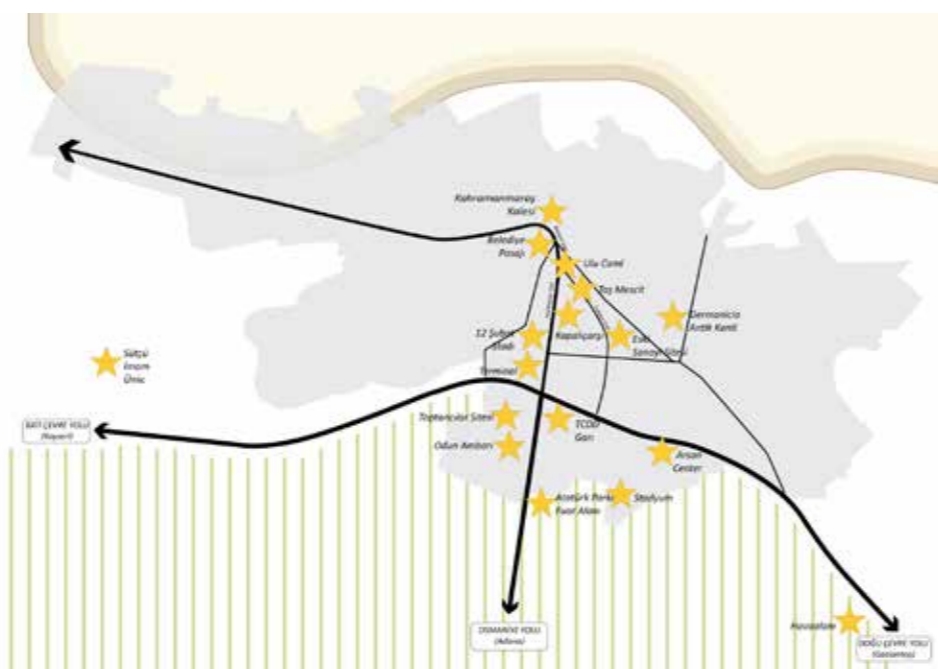
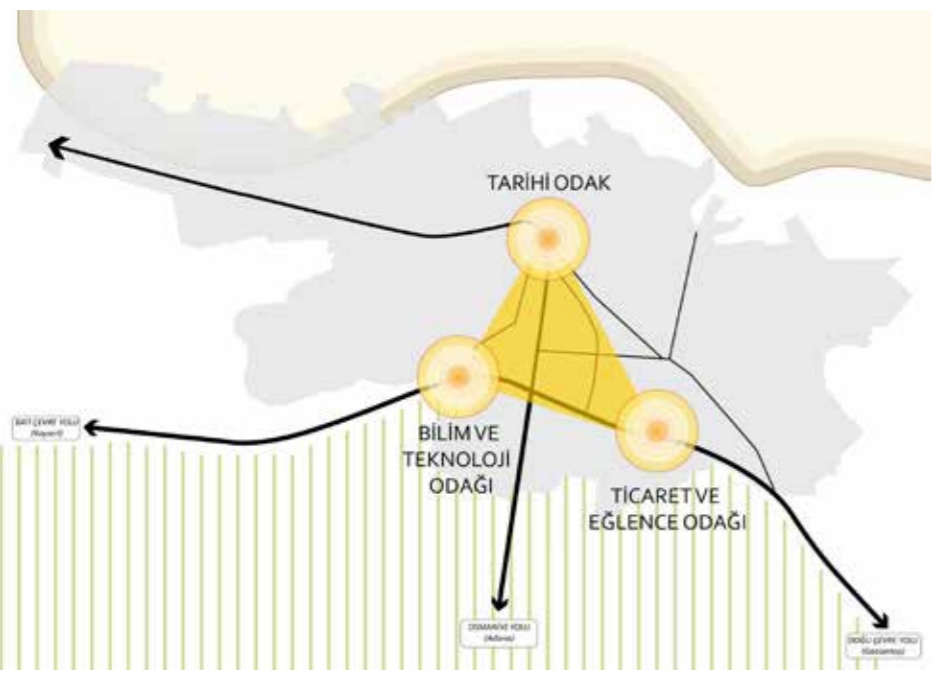
1500 yıllık geçmişe sahip olan Germanicia Antik Kentine ait mozaiklerin kent içinde bulunması, Kahramanmaraş'ta, 'kent içinde kent' modelini gündeme getirmelidir. Antik kentin tarihsel değerleri ile yeni yüzyıl kentinin bilgi ve teknolojiye dayalı gelecek değerlerinin büyük buluşması bu yaklaşım ile kurgulanmalıdır. Yeni kentsel kurgu, tarihi dokunun korunması, yeni gelişim alanlarının kurgulanması, kentin fırsat alanlarının belirlenmesini amaçlarken, kentin geleceğine ilişkin proje alternatiflerini içeren, 'bütünleşme stratejileri' belirlenmelidir.

Mavi ve Yeşil İle Bütünleşme

Kent yaşamının doğa ile bütünleştirilmesi için, batı yönünde, kent ile Menzelet Barajı arasında Mavi-Yeşil koridorlar tasarlanmalı, kent içinde yaya olarak ulaşılabilen yeşil alanlar artırılmalıdır. Ayrıca, kentin girişi niteliğindeki Batı ve Doğu çevre yolu kenarları yeniden düzenlenmelidir.

Mahalle İle Bütünleşme

Halkın sosyal olarak bütünleşmeleri amacıyla, her mahallede sosyal, kültürel tesisler, spor ve eğitim alanları oluşturulmalı, sosyal hayatın canlandırılmasına yönelik projeler gerçekleştirilmelidir.

KENT KURGUSU

YENİ KENT KURGUSU NE OLACAK?

Tarihi Merkez İle Bütünleşme

Ticaret ve konut alanları buluşmasının sağlanması için tarihi kent merkezinde karma kullanım desteklenmeli, eğitim ve sağlık altyapılarını geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Altın Üçgen

Kahramanmaraş'ta Altın Üçgen fırsat alanının üçyayağı; turizm, teknoloji ve ticaret sektörlerine dayanmaktadır.

Altın Üçgeni tanımlayan üç odak;

1. Kent Merkezi Turizm Odağı
2. Batı Girişi Teknoloji Odağı ve
3. Doğu Girişi Ticaret Odağıdır.

Bu odaklar, ekonomik fırsat alanlarının olduğu, karma kullanımlı, güçlü ulaşım ve altyapı sistemlerine sahip olan, mekansal olarak kaliteli, ekonomik ve sosyal aktivite mekanlarıdır.

1. Kent Merkezi Turizm Odağı

Kentin sahip olduğu tarih ve kültür varlıklarının çoğunun yer aldığı kent merkezi, kentin turizm potansiyelinin değerlendirileceği Turizm Odağı olarak belirlenmiştir. Azerbaycan ve Trabzon Caddelerinin birleştiği alan ile Kent Kalesini içine alan odak, Ulu Cami, Taş Mescit, Kapalı Çarşı, Taş Han gibi kültür varlıkları ve tarihi konut dokusu ile ön plana çıkmaktadır ve turizm potansiyeli çok yüksektir. Odaktaki temel müdahale stratejisi, tarihi dokunun korunması ve yenilenmesi yaklaşımları esas alınarak oluşturulmalıdır. Odakta turizm faaliyetleri desteklenmeli, ziyaretçilere yönelik aktiviteler düzenlenmeli, yaşayan bir kent merkezi yaratılmalıdır.

KENT KURGUSU

YENİ KENT KURGUSU NE OLACAK?

2. Batı Girişi Teknoloji Odağı

Kahramanmaraş'ın ekonomisinin geliştirilmesi için bilgi, teknoloji gibi yeni ekonomiler desteklenmelidir. Kentin batı girişi, hem çevre yoluna hem de havaalanına yakın olması, teknoloji tabanlı firmaların tercih edecekleri eğimsiz bir alanda yer alması ve kentin dışında fakat kente yakın bir alan olması gibi sebeplerle yenilikçi ekonomilerin geliştirilmesi için bir fırsat alanı olarak belirlenmiştir.

Teknoloji odağında bulunan kullanımlar, eski terminal alanı, tren garı, konut alanları, yeni hal, stadyum, Toptancılar Sitesi, Odun Ambarları, fuar alanı ve yeni terminal alanıdır. Özellikle Toptancılar Sitesi ve Odun Ambarlarının Kahramanmaraş Ovası üzerinde baskı yaratmaları, Ovanın korunması için bu alanların dönüşümünü gerektirmektedir.

3. Doğu Girişi Ticaret Odağı

Sümer Kavşağı olarak da adlandırılan Doğu Girişi Ticaret Odağında, Kahramanmaraş Sanayi ve Ticaret Odası, Eski Sümerbank Fabrikası, stadyum ve tekstil fabrikaları bulunmaktadır. Eski Sümerbank Tekstil Fabrikası (Arsan Center) ise eğlence merkezi, otel, sinema ve düğün salonu olarak kullanılmaktadır. Odakta ayrıca alışveriş merkezi ve showromlar bulunmaktadır. Kentin en prestijli alanlarından biri olan Ticaret Odağı, havaalanına yakın oluşu ve yeni yatırımların odağında olması sebebiyle avantajlı konumdadır. Ayrıca kentli tarafından eğlence ve aktivite alanı olarak yoğun biçimde kullanılmaktadır. Alanda sanayi ve turizm sektörlerinin bir araya getirilmesi ile çeşitli projeler hayata geçirilmelidir. Eski Sümerbank Tekstil Fabrikasının bir kısmının tekstil makinelerinin sergilendiği ve Kahramanmaraş'ın tekstil sanayi geçmişinin anlatıldığı bir açık müzeye dönüştürülmesi ile hem kentin geleneksel değerleri korunacak, hem sanayici hem müze, hem de ziyaretçiler kazanç sağlayacaktır.

Ayrıca odak içinde yayalar için açık alan sistemleri ve yürüyüş yolları düzenlenmeli, özellikle stadyumun yaya bağlantıları güçlendirilmelidir. Bu şekilde daha canlı ve kullanılan bir kentsel Ticaret Odağı oluşturulacaktır.

BÖLÜM

03

VİZYON

Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

BÖLGESEL VİZYON

'SAKLI DEĞERLER'İN, BÖLGENİN BEREKETİ ile
'EKONOMİK DEĞER'LERE DÖNÜŞÜM SÜRECİNİ
İYİ YÖNETEN LİDER KENT

KENTSEL VİZYON

FARKLILIKLARIN VE ÇEŞİTLİLİĞİN BİRLİKTELİĞİ;
RENK AHENK YÖNETİMİ

BÖLÜM

04

3X3 VİZYON ve EYLEM
ÇERÇEVESİ

Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

VİZYON ÇERÇEVESİ 3 X 3 EYLEM ÇERÇEVESİ

1 FARKLILIK

- 1**
Kesişim Coğrafyası:
'Farklılıkların Kesişimi'
- 2**
Tarihsel Odak:
'Kültürlerin Birikimi'
- 3**
Mozaik Kent:
'Yüzyıllardır Saklı Değer'

2 TEMA

- 1**
Giz:
'Germanicia'
- 2**
Kabiliyet:
'Girişimcilik'
- 3**
Dayanıklılık
'Risk'

3 STRATEJİ

- 1**
Kalkınma:
'Bölgesel ve Kentsel İttifaklar'
- 2**
Dönüşüm:
'Tarih ile Yaşamın Buluşması'
- 3**
Bütünleşme:
'Mekansal ve Sosyal'

KAHRAMANMARAŞ'IN GELECEĞİ

1 SEKTÖR

- 1**
Tarım :
'Toprağın Bereketi'
- 2**
Sanayi:
'Sanayicinin Becerisi'
- 3**
Teknoloji:
'Sektörel Buluşmalar'

2 PROGRAM

- 1**
Mozaik Yönetimi:
'Eski ve Yeni Değerler'
- 2**
Sektörel İşbirlikleri:
'Sanayi, Teknoloji, Tasarım'
- 3**
Kentsel İttifaklar:
'Birlikten Doğan Kuvvet'

3 PROJE

- 1**
Kent İçinde Kent:
'Yaşayan Antik Kent'
- 2**
Altın Üçgen:
'Yeni Potansiyeller'
- 3**
Mavi-Yeşil:
'Doğal Alanların Buluşması'

VİZYON ÇERÇEVESİ

3 FARKLILIK

3 TEMA

3 STRATEJİ

Kesişim Coğrafyası

Giz

Kalkınma

Tarihsel Odak

Kabiliyet

Dönüşüm

Mozaik Kent

Dayanıklılık

Bütünleşme

3 FARKLILIK

1 Kesişim Coğrafyası

“Farklılıkların Kesişimi”

Akdeniz, Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinin kesişimindeki kent, iklimi, coğrafi ve topografya yapısı, tarımsal alanları, bitki örtüsü, su kaynakları, kültürel tarihi ve mimari değerleri ile farklılıkların kesiştiği bir coğrafyadır.

2 Tarihsel Odak

“Kültürlerin Birikimi”

Kahramanmaraş'ın sahip olduğu köklü geçmiş ve kültürel zenginlik, tarihsel, kültürel ve ekonomik birikimler sağlamıştır. Germanicia, Hitit, Gurgum, Roma, Bizans, Selçuklu, Dulkadiroğlu Beyliği, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinin zengin tarihi ve kültürel birikimi katman katman bu güne ulaşmıştır. İpek ve Baharat Yollarının üzerinde kurulmuş olan kent, tarihte Mezopotamya ve Kapadokya'yı birbirine bağlayan önemli bir ekonomik faaliyet merkezi olmuştur. Kentte yerleşen her uygarlık, kentte kendi dönemlerine ait izler bırakmışlardır. Tarihsel süreç içinde kazanılan birikimler en doğru biçimde geleceğe aktarılmalı, kentin geleceği şekillendirilirken birikimlerin potansiyelleri değerlendirilmelidir.

3 Mozaik Kent

“Yüzyıllardır Saklı Değer”

2007 yılında Merkez İlçesinin doğusundaki Bağlarbaşı ve Dulkadiroğlu mahallelerindeki kazı çalışmalarında, M.S. 300-400 yılları Geç Roma - Erken Bizans dönemlerinde ait zemin mozaikleri bulunmuştur. Yerden 60 cm. derinlikte bulunan zemin mozaikleri, Roma döneminin varlıklı kişilerinin yaşadıkları yamaç evlere aittir. Alanda, her biri 15-20 odalı 100'ün üzerinde teras ev, agora ve tapınağın da olduğu düşünülmektedir. Üretim yöntemi nedeniyle oldukça değerli olan mozaikler, kente 'mozaik kent' ünvanını kazandırmıştır. Kahramanmaraş, bu saklı değerlerin avantajlarını kullanmak için bölgedeki diğer mozaik kentlerle işbirliklerine başlamıştır.

Germanicia antik kenti ve Medusa mozaiklerinin ortaya çıkması, zengin tarihsel ve kültürel birikime sahip olan kentin kültür varlıklarının korunması, yaşatılması ve doğru yönetim ile geleceğe aktarılması için yeni fırsatlar ortaya çıkarmaktadır.

3 TEMA

1

“Germanicia ”

Germanicia antik kenti, Kahramanmaraş'ın gelecek kurgusu içinde kültür turizmüne sağlayacağı katkı ile önemli bir potansiyeldir. Antik kentin ortaya çıkarılması, Kahramanmaraş'ın tüm tarihsel ve kültürel birikiminin tanıtılması için önemli bir fırsat olacaktır.

Antik kentin üzerinde bulunan yapılara müdahale türü ve konutların taşınma programına dair yenilikçi stratejiler kapsamlı olarak geliştirilmeli, antik kentin dünya kültür mirasına katılması sağlanmalıdır.

Mozaiklerin buldukları alanda sergilenmeleri, kent içinde kente sahip olan Kahramanmaraş'ı turizm anlamında özellikli bir konuma getirecektir.

2

“Girişimcilik”

Maraşlı sanayicilerin dünyaya açılmaları, kente özgü ürünlerin dünya markası olmaları, özellikle gıda, tekstil ve çelik sektörlerindeki yatırımlar ile ekonomik krizden başarı ile çıkılması, kentteki sanayicilerinin küresel pazardaki becerilerini göstermektedir.

Türkiye genelinde krizde olan ve teşvik kanunu kapsamından çıkarılan tekstil sektöründe dahi yeni yatırımlar yapılması ve başarılı sonuçlar alınması, kentin tekstil sektöründeki başarılarına örnektir. Gıda sektöründe ise Maraş Dondurması, kentteki girişimcilik kültürünü gösteren önemli bir başarı örneğidir.

3

“Risk”

Üç büyük fay hattının kesişiminde bulunan Kahramanmaraş, 2. ve 3. derece deprem bölgesindedir ve kentsel risklere karşı oldukça duyarlı bir coğrafyadadır. Bu nedenle, kentin gelişim senaryolarında kentsel dayanıklılık kavramı ön plana alınmalıdır.

Kentin, zemin yapısı dayanıklı olan batı yönünde gelişimi doğru bir yaklaşımdır, fakat eğimli topografya üzerinde, dar sokaklar ve sıkışık yapılanmaya sahip olan tarihi kent dokusu deprem durumunda ciddi risklerle karşılaşacaktır. Ruhsatsız yapılaşmanın ve sağlıksız kent dokusunun bulunduğu alanlardaki yapılar da depreme karşı dayanıksızdır ve toplanma mekanları, açık alanlar bulunmamaktadır. Tüm bu alanların ne tür müdahaleler ile afetlere karşı güçlendirileceği, yapı ve yaşam risklerinin minimize edilmesi amacıyla geliştirilecek stratejileri, zaman, kaynak, süre ve sorumluları tanımlayan Afet ve Deprem Master Planı hazırlanmalıdır.

3 STRATEJİ

1

“Bölgesel ve Kentsel İttifaklar”

Bölgesel işbirliklerinin ekonomik kalkınmaya katkıları düşünüldüğünde, Kahramanmaraş'ın bölge ile ilişkilerinin güçlendirilmesinin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, bölgesel işbirliği ve kalkınma stratejisi belirlenerek bölgesel ve kentsel ittifaklar kurulmalı, makro ölçekte orta ve uzun vadeli ekonomik kalkınma planları işbirliği içinde hazırlanmalı, kent ölçeğinde ise sektörler arasında ittifaklar kurgulanarak kent ekonomisi güçlendirilmelidir.

2

“Tarih ile Yaşamın Buluşması”

Kent kimliğinin güçlendirilmesi için; kentin değerlerinin korunması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu süreçte, kentin tarihi alanları korunmalı, kentsel yenileme ve kentsel dönüşüm konularında yenilikçi modeller üretilmelidir. Kahramanmaraş'ın mekansal gelişimini yönlendirecek olan en önemli potansiyel, Germanicia mozaik kalıntılarının ortaya çıkmasıdır. Bu nedenle, yeni mekansal kurgu içinde Germanicia'nın rolü tanımlanmalı, yeni kent gelişiminin yönü ve türü belirlenirken, antik kentin konumu ve gelecekte yaratacağı potansiyeller dikkate alınmalıdır. Kalıntıların bulunduğu alandaki yaşam devam ederken, tarihin izlerinin ortaya çıkartılması için yenilikçi dönüşüm modelleri kurgulanmalı, tarih ile yaşamın buluşması sağlanmalıdır.

3

Mekansal ve Sosyal

Sınır kentleri ile sosyal ve kültürel işbirliği potansiyelleri araştırılarak ortak programlar ve projeler üretilmelidir. Kahramanmaraş'ın kendi içinde sosyal olarak bütünleşmesi, bölge ile bütünleşmesinin ilk adımıdır. Bu amaçla, mahalle bazında sosyal ve kültürel etkileşim mekanları yaratılmalıdır. Bu alanlar, mahallelinin bir araya gelerek iletişim kuracağı spor alanları, parklar ve belediye eğitim merkezleri ile bir arada kurgulanmalıdır. Kahramanmaraş'ın kırsal kesimlerinin ekonomik ve sosyal açılardan kent ile entegre olmaları sağlanmalıdır. Kırsal alanlarda ekonomik aktivitelerin canlandırılması, tarım ve hayvancılığa teşvikler verilmesi yoluyla yapılmalıdır. Kırsal yerleşimlerde hayvancılığı teşvik etmek, entegre tesisler kurulması için destekler sağlamak, eğitim programları düzenlemek, kırsal alanların ekonomik ve sosyal olarak kent ile bütünleşmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

EYLEM ÇERÇEVESİ

3 SEKTÖR

3 PROGRAM

3 PROJE

Tarım

Mozaik Yönetimi

Kent İçinde Kent

Sanayi

Sektörel İşbirlikleri

Altın Üçgen

Teknoloji

Kentsel İttifaklar

Mavi-Yeşil

3 SEKTÖR

1 Tarım

“Toprağın Bereketi ”

İklim özellikleri ve coğrafi yapısının uygunluğu, Kahramanmaraş'ta tarım sektörünün diğer sektörlerden daha fazla gelişmesini sağlamıştır. Tarım üretiminin yapıldığı en önemli alan Pazarcık Ovası'dır. Kentteki sanayi üretimi, yakın çevrede yetiştirilen tarım ürünlerine dayalıdır. İlde Pamuk, mısır, biber, çeltik, bakliyat, hububat, şeker pancarı, üzüm, zeytin üretimi yapılmaktadır. Organik gıda ve turizm sektörleri de son yıllarda gelişmeye başlamışlardır. Ovaların bereketinin artırılması ve tarım sektörünün güçlendirilmesi için iyi tarım uygulamaları ve tarım yatırımlarını teşvik etmek amacıyla pazarlama stratejileri belirlenmeli, büyük pazarlama şirketleri ve kooperatifleri oluşturulmalı ve uzun süre taze ürün pazarlamasına yönelik bölgelerarası düzeyde yatırım planlaması yapılmalıdır.

2 Sanayi

“Sanayicinin Becerisi ”

Kahramanmaraş, bölgesi içinde sanayi sektörünün yarattığı katma değer ile ön plana çıkmaktadır. Sanayi sektörü aracılığı ile oluşturulan ilişkiler geliştirilmelidir. Bölge içinde tüm sektörlerin gelişimleri eşgüdümlü olarak sağlanmalıdır. Bugün kentin sanayi tabanlı ekonomisi; tekstil sektörü (%80) lider konumda olmak üzere çelik mutfak eşyası, pamuk işleme, inşaat, bankacılık, gıda, yem, ambalaj, kağıt ve makine imalatı ve ısıtma-soğutma sistemleri sektörleri ile tanımlanmaktadır. Bunlarla beraber, nakliye, kuyumculuk, bakır ve alüminyum doğramacılık, plastik doğramacılık, kereste ve yapı malzemeleri sanayi gibi sektörler kent ekonomisinin dinamiklerini oluşturmaktadır. Kent ekonomisinin tetikleyici gücü olan tekstil sektörünün uluslararası boyutta kümelenmesi ve ihtisaslaşması için projeler üretilmeli, kamu sektörü, özel sektör ve üniversitenin bu konuda ortaklıklar kurması sağlanmalıdır.

3 Teknoloji

“Sektörel Buluşmalar”

Sektörler arası ilişkilerin güçlendirilmesi için teknolojiyi tüm sektörlerle entegre etmek gerekmektedir. Geleneksel el sanatları olan oymacılık, bakırcılık, sim sırma işlemeciliği ve çarık üretimi konularında gençleri yetiştirmek için zanaat atölyeleri açılmalıdır. Bu zanaatların uluslararası piyasada tanıtılması için tasarım ve teknoloji ile buluşması sağlanmalıdır. Kentteki lokomotif sektör olan sanayi altyapısının güçlendirilmesi ve sanayi çeşitliliğinin sağlanması için teknolojiyi daha etkin kullanan, modern organize sanayi bölgeleri üretilmelidir. Ayakkabıcılık ve saraciye, ahşap işleri, konfeksiyon gibi sektörlerde faaliyet gösterecek olan sanayi bölgeleri, yerel ekonomik aktiviteyi tasarım ve teknoloji ile buluşturmalıdır. Kırsal alanlarda ekonomik canlılığın sağlanması için de tarım ve teknoloji buluşması sağlanmalı, modern tarım uygulamalarına geçilmelidir.

3 PROGRAM

1 Mozaik Yönetimi

“Eski ve Yeni Değerler”

Germanicia antik kenti ve Medusa mozaiklerinin ortaya çıkması, zengin tarihsel ve kültürel birikime sahip olan kentin kültür varlıklarının korunması, yaşatılması ve doğru yönetim ile geleceğe aktarılması için yeni fırsatlar ortaya çıkarmaktadır.

Eski ve yeni değerlerin tarihi ve kültürel mozağının iyi yönetilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, tarihi, kültürel, arkeolojik ve doğal değerler korunurken turizmin geliştirilmesi amacıyla envanter ve eylem planı çalışmaları yapılmalı, kentin tanıtım ve turizm faaliyetlerine hız kazandırılmalı, kentin turizm kaynaklı ekonomik katma değeri artırılmalı ve kentte kültür ve koruma bilinci geliştirilmelidir.

2 Sektörel İşbirlikleri

“Sanayi, Teknoloji, Tasarım”

Sektörler arası entegrasyon konusundaki en önemli birliktelik; sanayi, teknoloji ve tasarım ortaklığıdır. Sektörler arası etkileşimin artırılması amacıyla teknolojik yenilikler takip edilmeli, bölgeler arası ilişkiler güçlendirilmeli, Arge, inovasyon, teknoloji ve bilgi teknolojileri altyapıları geliştirilmelidir.

Ayrıca, üretim ve hizmet sektörlerinin birbirlerini tamamlaması, sanayi ürünlerinin üretiminde kentlerin birbirlerini desteklemesi, eksik yatırımların birbirlerini tamamlaması sağlanmalıdır.

3 Kentsel İttifaklar

“Birlikten Doğan Kuvvet”

Günümüzde orta ölçekli kentler, ekonomik gelişmelerini güçlendirmek amacıyla bölgesel ve uluslararası ittifaklar kurarak kaynaklarını birleştirmelidirler. Kentsel ittifaklar; kentler ya da bölgeler arasında bilgi ve deneyim transferinin sağlanması, kaynakların entegre olarak kullanılması, değer artışı gibi olanaklar sağlayacaktır. Kentler arası ittifaklar, yalnızca ekonomik gelişim amacıyla değil, kültürel ve tarihi birikimi korumak ve tanıtmak amacıyla da yapılmalıdır.

3 PROJE

1 Kent İçinde Kent

“Yaşayan Antik Kent”

Kahramanmaraş'ın mekansal gelişimini yönlendirecek olan en önemli potansiyel, Germanicia mozaik kalıntılarının ortaya çıkmasıdır. Bu nedenle, yeni mekansal kurgu içinde Germanicia'nın rolü tanımlanmalı, yeni kent gelişiminin yönü ve türü belirlenirken, antik kentin konumu ve gelecekte yaratacağı potansiyeller dikkate alınmalıdır. Germanicia mozaik kalıntılarının bulunduğu sit alanı ve üzerinde bulunan konutlar, çok büyük potansiyelleri barındıran bir problem alanı niteliğindedir. Mevcut konut alanında devam etmekte olan günlük yaşam dinamikleri arkeolojik miras üzerinde ciddi tehditler oluştururken, yaşayan halkın başka bir alana tahliye edilmesi sosyal ve ekonomik sorunlara yol açacaktır. Bu kritik durumun en az kayıpla, herkes için en fazla faydayla, uygulanabilir biçimde ve kısa sürede çözümlenmesi için yeniden yerleşme stratejilerini ve senaryoları içeren Eylem Planı hazırlanması gerekmektedir.

2 Altın Üçgen

“Yeni Potansiyeller”

Kentlerdeki altın üçgenler; gayrimenkul sektörünün hareketli, kamusal alanların canlı, tasarım kalitesinin yüksek, yatırım fırsatlarının çeşitli olduğu kent mekanlarıdır. Kahramanmaraş'ın altın üçgeni, tarihi kent kalesi ile iki önemli giriş kapısı arasında kalan dönüşüm alanıdır. Üçgeni oluşturan kentsel odaklar, yeni potansiyeller taşımaktadır ve nitelikleri mekansal kurgu kapsamında belirlenmiştir.

3 Mavi-Yeşil

“Doğal Alanların Buluşması”

Kentin yakın çevresinde birçok baraj gölü bulunması yaşam kalitesini artıran önemli potansiyellerdir. Sır Barajı – üniversite – kent merkezi arasında oluşturulacak yeşil koridorlarla mavi ve yeşil alanların buluşması sağlanmalıdır.

Kentin bölge ile buluşması için kurgulanan mavi yeşil akslar, kentlinin yakın çevredeki doğal alanlara erişimini sağlamaktadır. Doğal alanların bütünleştirilmesiyle kent içinde ekosistemler oluşturulmalıdır.

Doğu – Batı yönünde oluşturulması gereken mavi-yeşil koridorlar, kentlilerin kullanabilecekleri açık alan kullanımlarını içermelidir. Dağ ile ova arasındaki doğal vadilerin korunmasıyla da doğal hava koridorları oluşturulmalıdır. Baraj göllerinin ve doğal göletlerin çevre düzenlemelerinin yapılması ile bu alanlarda su sporlarına yönelik aktivite alanları, kentin mavi ve yeşil ile buluşmasını sağlayacaktır.

BÖLÜM

05

Kahramanmaraş'ın Ahenk
Yönetimi için 10 Temel
İlke

KAHRAMANMARAŞ'IN AHENK YÖNETİMİ İÇİN 10 TEMEL İLKE

1. Kırmızı ve Beyaz: 'Kahraman' Maraş
2. Kahverengi: Tarih ve Kültür
3. Mavi: Ilıca, Termal ve Göller
4. Yeşil: Dağlar ve Yaylalar
5. Kırmızı: Maraş Biberi
6. Beyaz: Maraş Dondurması
7. Sarı: Bereket Ovaları
8. Gri: Çelik
9. Siyah: Linyit
10. Renklerin Mozaiği: Renk-Ahenk Yönetimi

KIRMIZI ve BEYAZ: 'Kahraman' Maraş

İstiklal Savaşı dönemine ait kahramanlık destanları, şehitleri, türküleri ile geçmiş olan kent, gösterdiği halk direnişi sebebiyle "Kahraman" unvanı almıştır ve 1973 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından verilen İstiklal Madalyası'na sahip olan tek kenttir.

Kahramanlık destanları, türküler, şarkılar ile kentteki yazar ve şairlerin kente kattıkları edebiyat kültürü, kentin sahip olduğu 'Somut Olmayan Kültürel Miras' örnekleridir. Milli Mücadele döneminin ve ruhunun doğru anlaşılmasını amaçlayan birliktelikler, Gaziantep ve Şanlıurfa kentleri ile birlikte kurgulanmalıdır.

01

KAHVERENGİ: Tarih ve Kültür

Kahramanmaraş'ın tarihi, 35 km. uzaklıktaki Domuztepe Höyüğü'ndeki kazılara göre M.Ö. 5000 yılına uzanmaktadır. İpek ve Baharat Yollarının üzerinde kurulmuş olan kent, tarihte Mezopotamya ve Kapadokya'yı birbirine bağlayan önemli bir ticaret merkezi olmuştur. Kentte yerleşen Hitit, Asurlular, Makedonyalılar, Büyük Roma İmparatorluğu, Bizans İmparatorluğu, Selçuklular, Danişmentliler, Bizanslılar, Memlûklular, Ermeniler, Dulkadiroğulları Beyliği ve Osmanlı İmparatorluğu kültürleri kentte kendi dönemlerine ait izler bırakmışlardır. Kent aynı zamanda Roma'nın 7 büyük kentinden birisidir.

Tarihi Sit Alanı ve Yenileme Alanı olarak tescil edilen tarihi kent merkezi; Kurtuluş, Ekmekçi ve Turan Mahalleleri'nden oluşmaktadır. Alanda, Ulu Cami, Taş Han, Hititler dönemine ait olan Kahramanmaraş Kalesi, Kapalıçarşı, tarihi camiler ve hamamlar bulunmaktadır.

39

02

MAVİ: Ilıca, Termal ve Göller

Birçok akarsu ve kaynak suyunun bulunduğu kent, Türkiye'nin su bolluğu bakımından en zengin kentidir.

Akarsular; Pınarbaşı ilçesinden doğan ve Çukurova'da delta halini alarak İskenderun'da denize dökülen Ceyhan Nehri kentin tarım topraklarını besleyen ve kent merkezini etkileyen en önemli su kaynağıdır.

Barajlar / Göller; Sır Barajı, Menzelet Barajı, Kılavuzlu Barajı, Ayvalı Barajı, Berke Barajı ve Kartalkaya Barajı bölgenin elektrik enerjisini üretmektedirler.

Ilıca termal kaplıcaları; Ekinözü İçmeleri, Yeşil Göz, Ali Kayası gibi alanlar da Kahramanmaraş'a yakın olan doğal ve turistik alanlardır.

YEŞİL: Dağlar ve Yaylalar

Kahramanmaraş'ın sahip olduğu Kahramanmaraş Ovası, Narlı Ovası, Göksun Ovasının bereketli topraklarında çeşitli tarımsal üretim yapılmaktadır.

Platolar, dağlar, mağaralar, endemik bitkiler, zengin florası ve faunası, doğanın bereketini göstermektedir.

Savruk (Sarıköz veya Savran) mağarası, yer altı sularına sahip olan Döngel Mağarası, Göksun İlçesine bağlı olan Ericek'te bulunan Gümüşkaya Mağarası, Tekir alabalık Mağarası, Ayrancı Subatanı gibi mağaralarla, bölgenin turizmine katkıda bulunmaktadır.

04

03

KIRMIZI: Maraş Biberi

Kahramanmaraş'ın mutfak kültürü, biberi, dondurması, tarhanası, fıstık ezmesi ve sırasıyla, içinde bulunduğu 3 coğrafi bölgenin de çeşitliliklerini yansıtmaktadır.

05

BEYAZ: Maraş Dondurması

Bitki çeşitliliğinin 2 bin 500'e vardığı Kahramanmaraş'ta, Türkiye'de yetiştirilen orkidelerin üçte biri yetiştirilmektedir ve Maraş Dondurmasının üretiminde kullanılmaktadır. Bugün Kahramanmaraş'ın dövme dondurması bir dünya markası olarak, Japonya, Amerika, Avustralya'daki birçok şehirde ve Dubai'ye ihraç edilmektedir.

06

SARI: Bereket Ovaları

Bölge, toprağın bereketini Ceyhan Nehri'nden almaktadır.

Tarım üretiminin yapıldığı en önemli alan Pazarcık Ovası'dır. İklim özellikleri ve coğrafi yapısı, tarım sektörünün diğer sektörlerden daha fazla gelişmesini sağlamıştır.

Pamuk, mısır, biber, çeltik, bakliyat, hububat, şeker pancarı, üzüm, zeytin üretimi yapılmaktadır. Organik gıda ve turizm sektörleri de son yıllarda gelişmeye başlamıştır.

Ovaların bereketinin artırılması ve tarım sektörünün yeniden güçlendirilmesi için tarımsal üretim master planı hazırlanarak uzun süre taze ürün pazarlamasına yönelik bölgelerarası düzeyde yatırım planlaması yapılmalıdır.

07

GRİ: Çelik

Geleneksel el sanatları olan bakırcılık ve alüminyum, çelik mutfak eşyaları sektörünün gelişimini sağlamıştır.

1980'li yıllarda gelişmeye başlayan çelik mutfak eşyası sektörü, son yıllarda ihracatını yüzde 15'e kadar yükseltmiştir.

08

SİYAH: Linyit

Bölgenin en önemli enerji üretim kaynağı Afşin ve Elbistan bölgesindeki linyit yataklarıdır. MTA verilerine göre Türkiye'nin yaklaşık 10 Milyon ton olarak hesaplanan linyit rezervinin yaklaşık % 50'si bu bölgededir. Bu rezervin enerjiye dönüştürülmesi amacıyla kurulan ve 1984 yılında ilk üretimine başlayan Afşin-Elbistan Termik Santrali, Türkiye'nin en önemli tesislerinden birisi olarak enerji üretimine devam etmektedir.

RENKLERİN MOZAIĞI: Renk Ahenk Yönetimi

Germanicia, Hitit, Gurgum, Roma, Bizans, Selçuklu, Dulkadiroğlu Beyliği, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinin zengin tarihi ve kültürel birikimi kentin en önemli 'renk mozağını' oluşturmaktadır. Kahramanmaraş, tarihsel derinliğin getirdiği farklılıkların ve çeşitliliğin, tıpkı Germanicia Mozaiklerinde olduğu gibi, uyum içinde bütünleştiği bir kent modeli için, Renk Ahenk Yönetimi yaklaşımı ile geleceğini kurgulamalıdır.

10

09

14	42	50	58	64	36	46		
BOLU	KONYA	NEVŞEHİR	SIVAS	UŞAK	KARS	KAHRAMANMARAŞ		
40	43	51	59	65	70	49		
KIRŞEHİR	KÜTAHYA	NİĞDE	TEKİRDAĞ	VAN	KARAMAN	MUŞ		
41	44	52	60	66	71	74	24	
KOCAELİ	MALATYA	ORDU	TOKAT	YOZGAT	KIRIKKALE	BARTIN	ERZİNCAN	
07	45	54	61	67	72	75	77	16
ANTALYA	MANİSA	SAKARYA	TRABZON	ZONGULDAK	BATMAN	ARDAHAN	YALOVA	BURSA
08	01	62	62	68	73	76	78	17
ARTVIN	ADANA	TUNCELİ	ŞANLIURFA	AKSARAY	ŞİRNAK	İĞDIR	KARABÜK	ÇANAKKALE
15	04	63	69	69				18
BURDUR	AGRI	ŞANLIURFA	BAYBURT	BAYBURT				ÇANKIRI
27	03							80
GAZİANTEP	AFYON							OSMANİYE
	05	10	19	30	53	48	55	81
	AMASYA	BALIKESİR	ÇORUM	HAKKARİ	RİZE	MUĞLA	SAMSUN	DÜZCE
	06	11	20	31	38	57	56	47
	ANKARA	BİLECİK	DENİZLİ	HATAY	KAYSERİ	SINOP	SİRT	MARDİN
	02	12	21	32	39		37	09
	ADIYAMAN	BİNGÖL	DİYARBAKIR	ISPARTA	KIRKLARELİ		KASTAMONU	AYDIN
		13	22	33	25			
		BİTLİS	EDİRNE	İÇEL	ERZURUM			
			23	34	26			
			ELAZIĞ	İSTANBUL	ESKİŞEHİR			
				35				
				İZMİR				

81 KENT VİZYON